

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in administracija je v Ljubljani, Grajska ulica 11/1. — Dopolni se vredajo. — Številka pri tekočem uredu v Ljubljani 11.953. — Številka telefona 522. — Redna cena za eno leto K 120, za pol leta K 65, za četrt leta K 35, mesečno K 28, za inozemstvo mesečno K 10 več. — Plača se toži se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 22. decembra 1921.

ŠTEV. 139.

K trgovskemu dogovoru z Nemčijo.

G. minister dr. Spaho je izjavil, kakor piše »Trgovski list« iz Zagreba, napram nekemu časnikarju svoje mnenje o našem trgovinskem dogovoru z Nemčijo. Iz mnenja g. ministra posnamemo sledečo kratko vsebino:

Ravnokar podpisani trgovinski dogovor med Jugoslavijo in Nemčijo pomenja prvi korak k izboljšanju naših medsebojnih gospodarskih odnosov. Po prevratu je prevzela naša nova država vse obstoječe trgovinske dogovore kraljevine Srbije. Mi smo se ravnali po praktičnih potrebah ter smo od tega časa sklenili trgovinska soglasja s Čehoslovaško in z Nemško Avstrijo, in sicer na podlagi medsebojnih kompenzacij. Pozneje je stopil na mesto soglasja kratkoročen dogovor. Dogovor z Avstrijo se konča, kakor je znano, koncem tega leta, med tem ko ostane dogovor s Čehoslovaško še v veljavi. Preteklo leto se je ravno ob tem času pojavila potreba, da se uredi trgovski odnosi med nami in Nemčijo. Začeli so se pregovori z Nemčijo, a kratko za tem tudi z Italijo. Pregovori z Italijo so se sedaj začasno pretrgali, ker niso še končana dela strokovnjakov. Pregovori z Nemčijo so se začeli meseca decembra preteklega leta in so se končali po devettedenskem posvetovanju. Cilj teh pregovorov je bil sklenitev stalnega dogovora, odprava izjemnih carin in njih nadomestitev s tarifnimi carinami. Protokole teh pregovorov je podpisala naša vlada komaj v začetku decembra t. l. V smislu ustave mora dogovor odobriti še plenum parlamenta, toda ni dvoma, da se bo to kmalu zgodilo. Nemško tržišče je za naš izvoz in uvoz neobhodno potrebno. Mi moramo kupovati tam, kjer kupimo lahko najboljše in najugodnejše. Nikakor ni dopustno, da bi prihajalo nemško blago k nam potem posrednikov. Upajmo, da nam ta dogovor v kratkem omogoči direkten promet z Nemčijo.

S tem aktom je rešila naša vlada jako važno ekonomsko in trgovsko vprašanje. Naša država potrebuje izdelke nemške industrije, a dosedanje stanje je bilo nevdolgljivo, ker se je uvažalo nemško blago potom avstrijskih in čehoslovaških trgovcev pod tujimi firmami in na vse mogoče načine. Sklenjeni dogovor je napravil konec nezdravim razmeram.

Z druge strani moramo zopet skrbeti, da najdemo ugodno tržišče za naše proizvode. Tudi v tem oziru se je napravilo važen korak naprej in prepričani smo, da promet med nami in Nemčijo kmalu oživi ter znatno vzraste.

Gospodarska politika 1921.

Najvažnejši mejnik v našem javnem življenju in s tem tudi v gospodarski politiki pomeni naša vidovdanska ustava. Z njo smo stopili iz ere provizorijev in začasne zakonodaje k sistematičnemu delu in k redni zakonodaji. Prvo delo na podlagi ustave je zato tudi bila revizija vse začasne zakonodaje potom zakonodajnega odbora, ki bo s koncem letošnjega leta dovršena.

V naši ustavi so v ekonomskih in socialnih odredbah, kakor tudi v ostalih določbah začetne glavne smernice naše gospodarske in socialne politike, ki jih bo imela zakoniti in konkretizirati redna zakonodajna skupščina. V tem programu se nahajajo zelo težki in dalekosežni problemi favoriziranja narodnega združništva, kmetijskega in socialnega zavarovanja, invalidske skrbi, agrarne reforme, davka na dedščino, ureditve prometa, notranje kolonizacije, strokovne izobrazbe in drugih socialno političnih nalog.

Za izdelavo socialnega in pridobitnega zakonodajstva predvideva ustava, ustanovitev pridobitnega sveta in zato je najsrčnejša želja vseh za gospodarski napredek in ekonomski prospah naše države delavnih krogov, da zakonodajni odbor čimprej omogoči s posebnim zakonom aktiviranje gospodarskega parlamenta, ki naj bi brez strankarskih strasti in razrednega egoizma pospeševal z ekonomsko zakonodajo ozdravljenje gospodarske krize, katero sedaj preživljamo. Vsa dosedanja provizoričnost nam je najboljši dokaz, da je treba začeti s poglobljenim strokovnim delom, ako hočemo biti kos situacije in izdržati v težkih bojih, ki nas nedvomno še čakajo v bodočih letih.

Naša gospodarska politika je v letošnjem letu stremela v glavnem za tem, da bi paralizirala konstantno padanje vrednosti našega dinarja in da bi, ako se že ne da doseči zboljšanje, vsaj ohranila stabilnito vrednost in s tem privedla več stalnosti v našo industrijsko in trgovsko kalkulacijo. Naša valuta je od maja imela nezanesljivo, povečini polagoma padajočo tendenco, ki je koncem septembra in začetkom oktobra postala direktno katastrofalna. Naša finančna uprava je bila vsled tega prisiljena omejiti svobodo valutnega in deviznega prometa že maja in pozneje septembra meseca, vendar radi svoje nedoslednosti in obotavljanja ni imela skoro nobenga pozitivnega upliva na stanje naše valute.

Mnogo več uspeha je pokazala naša trgovska politika v zvezi s carinsko politiko. Kričeča lanskoletna diferenca med izvozom in uvozom se je moralo pri junijevi reviziji carinskih razpoložljivih statistikah znatno zboljšala. Naš izvoz je po svoji vrednosti napram lanskemu letu že v prvih devetih mesecih napredoval za 164%, kljub temu, da se je imel boriti z izrednimi prometnimi težkočami.

Že letošnjo spomlad se je nameravalo popolnoma likvidirati izvozno carino, ker se je računalo z bogato žetvijo. Ko pa je nada na dobro žetev vsled abnormalnih klimatičnih razmer vedno bolj in bolj padala, se je moralo pri junijevi reviziji carinske tarife olajšati izvoz žive živine, za katero ni bilo dovolj krme doma. Septembarska izvozna tarifa je najbrž zadnja in ako ne nastopijo prihodnje pomlad posebno izjemne razmere, bo padla najpozneje z bodočo žetvijo tudi ta tarifa.

Revizija uvozne carinske tarife, ki se je vlekla od začetka leta in ki je povzročila hud boj med trgovskim in finančnim ministrstvom, ni prinesla naši industriji zaželjene zaščite. Zahtevam industrije, ki je bila vsled

inozemске konkurence v veliki krizi, se je le deloma in to v zelo neznačajni meri ugodilo. Šele sedaj proti koncu leta je finančni minister z naglim povišanjem agia omejil uvoz. Povišal je v septembru agio za 200%, v novembru za 100% in v decembru za nadaljnjih 100%.

Lansko finančno leto je končalo z velikim primanjkljajem, ker so bili zastanki pri vplačevanju davkov v nekaterih pokrajinah zelo veliki. — Vsled tega se je moralo za kritje potrebnih izdatkov najeti pri Narodni banki večja nekrita posojila. Naravno, da je število papirnih bankovcev v teku dveh mesecev narastlo za celo milijardo dinarjev, kar je tudi zelo vplivalo na naglo devalvacijo dinarja.

Finančni minister se je bil vsled tega odločil za dvoje radikalnih sredstev in sicer za zmanjšanje izdatkov in izločitev vseh izrednih in trajnih investičnih stroškov iz rednega proračuna ter vpeljavo novih virov dohodkov. Med novimi davki je posebno omeniti davek na poslovni promet, ki je sicer obstojal že lansko leto, vendar v popolnoma drugi obliki. Razen tega je bilo vpeljanih cela vrsta novih taks in pristojbin in so bile poprejšnje povišane. Tudi pri direktnih davkih je prišlo do povišanja davčnih postavk odnosno državnih pribitkov k davkom.

(Dalje prih.)

Zakup prodaje soli na debelo.

Uprava državnih monopolov je razglasila pogoje za zakup prodaje soli na debelo. Že površen pregled pogojev nam kaže, da so nastavljeni skrajno šablonsko, s preziranjem zahteve, koje stavijo sedanje razmere v trgovskem in praktičnem oziru sploh. Poglejmo si vsebino predmetnih pogojev.

Daje se v zakup pravica prodaje soli na debelo po prodajnih rajonih v Sloveniji za dobo od 1. februarja 1922 do vključno 31. decembra 1923. Pravica prodaje soli na debelo se odstopi najboljšemu ponudniku. Prodaja soli se bo vršila za vso dobo zakupa v dveh rajonih in to: I. rajon Ljubljana s prodajo na debelo v Ljubljani, Rakeku, Kranju, Kočevju, Novem mestu, Trebnjem in Krškem; II. rajon Celje, ki obsega prodajo na debelo v Celju, Slov. Gradcu, Mariboru, Ptujju in Dol. Lendavi. Industrijsko sol bo prodajala uprava v lastni reži. V poedinem prodajnem rajonu sme biti le po en zakupnik, pač pa sme imeti ena in ista oseba več rajonov v zakupu. Zakupnik mora biti polnopravni jugoslovanski državljan, ki ni bil še kaznovan radi hudodelstev, nečastnih dejanj ali radi tihotapstva. Za vsaki rajon naj se predloži posebna ponudba, v koji mora ponudnik označiti s kolikimi odstotki (provizijo) bo izvrševal prodajo. Kot kaucijo za izpolnitev pogodbe, kakor tudi kazni in naknadnih določil, na koje bi bil po določilih zakona ali pogodbe v dobi zakupa obsojen, mora ponudnik položiti pri blagajni Oblastne monopolske uprave v Ljubljani, in to za rajon Ljubljana 80.000 dinarjev, za rajon Celje 92.000 din. v gotovini ali državnih vrednostnih papirjih. Ako se kaucija zmanjša, je zakupnik primoran, da jo dopolni te-

kom 10 dni po vročitvi tozadevnega poziva s strani Uprave državnih monopolov ali Oblastne monopolske uprave. Ako zakupnik ne dopolni kaucije v določenem roku, zapade ostanek iste v korist države. Kaucijo se naj položi proti priznanici pri blagajni Oblastne monopolske uprave v Ljubljani najkasneje do 14. januarja 1922, do 17. ure. Ponudbe se predložijo v zaprti kuverti, na katere zunanjo stran naj ponudnik napiše številko priznanice položene kaucije, kakor tudi rajon, za kojega offerira. Ponudbi se mora priključiti iztis predstojecih pogojev, na katere mora ponudnik lastnoročno napisati, da se z njimi popolnoma strinja in da jih podpisuje. Ponudbe naj se kolekuje z 20 dinarskim kolekom. Na ponudbe, ki ne bodo odgovarjale tem predpisom, se ne bo oziralo. Ponudbe je predložiti do 15. januarja 1922. leta do 11. ure predpoldne. Po preteku roka bo posebna komisija v pisarni Oblastne Monopolske uprave javno odprla ponudbe. Za zakupnika veljajo določila predmetnih pogojev, zakona o monopolu soli in drugi predpisi, kakor tudi vsa zakonska in dogovorjena določila o kaznih, ako se ne bi držal zakona, pogodbe in drugih predpisov. Zakupnik ne sme prodajati sol izven rajona. Zakupnik je dolžan imeti v vsaki prodaji na debelo dnevno za dvomesečni konsum soli. Približni letni konsum znaša za prodajo na debelo v Ljubljani 1.600 ton, v Rakeku 240 ton, v Kranju 900 ton, v Kočevju 440 ton, v Novem mestu 610 ton, v Trebnjem 480 ton, v Krškem 640 ton, v Celju 2.000 ton, v Slov. Gradcu 290 ton, v Mariboru 1.760 ton, v Ptujju 710 ton, v Dolnji Lendavi 930 ton.

To bi bila približno vsebina prve polovice pogojev, drugo polovico pričemo v prihodnji številki.

Razdelitev prodaj na debelo, kakor je navedena v gornjih pogojih, je jako neugodna in nikakor ne vpoštevava prirodnih razmer naše pokrajine. Tudi je število prodaj na debelo premajhno. Predstavljati si moramo, kake poti morajo napraviti n. p. trgovci iz Ljutomera ali G. Radgone, predno si dobavijo sol iz veleprodaje. Ne le, da je to v zvezi s skrajnimi težkočami, stane ta prevoz tudi občutne svote. Trгоvec iz Dol. Lendave ali iz Ptujja, bo dobil n. pr. sol iz prodaje na debelo, ki bo mogoče tik njegove trgovine za isto ceno, kakor trgovci iz G. Radgone ali Ljutomera, ki bo moral plačati poleg carine še drago vozarino in nositi riziko prevoza. Prodajati pa jo morata oba po isti ceni. Temu nedostatku bi se pač lahko s tem opomoglo, da bi se število veleprodaj pomnožilo.

Tudi razdelitev Slovenije na samo dva prodajna rajona ni najprikladnejša in pravična, kajti z ozirom na ogromni obratni kapital, kaucijo itd. je participiranje naših srednjih slojev pri veleprodaji popolnoma izključeno.

Določila glede rezervne zaloge zahtevajo, da bo morala imeti prodaja na debelo vedno v zalogi količino, ki bo odgovarjala dvomesečnemu konsumu. To bi bilo n. pr. za Celjsko prodajo nad 333 ton soli, kar bi znašalo okroglih 2 milijona kron. Zakupnik bo tedaj primoran držati tako ogromen kapital, ki bo ležal brezplodno v zalogi. Ako se da pravico

Razširjajte Trgovski list!

Revizijo tovarnih listin in posredovanje pri železnici izvršuje točno in uspešno:
Konc. reklamacijska pisarna R. Golob
Ljubljana — Knafljeva ulica 9.

Josip Petelinc
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
tovarniška zaloga
šivalnih strojev

igel in posameznih delov za vse sisteme šivalnih strojev in koles, olje ter potrebščine za krojače, šivilje, čevljarje in sedlarje ter galanterijo na drobno in debelo.
Cene nizke! Postrežba točna

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani

priporoča
špecerijsko blago
raznoverstno žganje
moko
in deželne pridelke
raznoverstno rudninsko
vodo,
Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

Lesene žeblice za čevlje **Najlepši okras**

izdeluje
Tovarna lesenih žeblic
Ivan Seunig ml.
Tucec pod Šmarno goro pri Ljubljani.

vsake trgovine so
marmornaste plošče na
prodajalnih mizah.
Dobijo se v vseh barvah pri
Alojziju Vodniku, kamnos. industrija
Ljubljana.

Sprejme se takoj v službo

detajlist prva moč, dva pridna, marljiva in poštena vajenca, praktikan-tinja-tipkarica

v veletrgovino s špecerijskim blagom itd. **ALOJZ SENČAR, Ptuj.**

Ne slabite naše valute
z nepotrebnimi importi!

Gazela milo

je prvovrstne kakovosti in
ca 20% ceneje kot enako-
vredno importirano milo.

Milarna in svečarna
d. d. v Ljubljani.

Trgovci in kmetijske zadruga pozor!

Umetna Kajnit 15%
Kalijeva sol 22-20%
gnojila: » » 40-42%

oddaja po najnižjih konkurenčnih cenah tvrdka

Anton Tonejc in drug, Maribor.

Na debelo:

Kava,
čaj, kakao,
sardine, olje, vinski
kis, bobnijski in trapistov-
ski sir, salami, šunka in sla-
nina, ljutomersko stekle-
nično vino letnik 1917,
Rogaška
Slatina.

T. MENCINGER
Ljubljana, Resljeva cesta 3.

Medić, Rakovec & Zankl, prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjavni: Meraki Ljubljana.

Telefon: 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, silkarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL«. Lak za pode. »MERAKL«. Linoleum lak za pode.

»MERAKL«. Emajlni lak. »MERAKL«. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

I. C. MAYER
LJUBLJANA
Ustanovlj. 1834.

MANUFAKTURA

EN GROS

EN DETAIL

Tel. št. 261 in 413. - Brzjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica 50.000.000 R. - Rezervni zakladi 45.000.000 R.

Ljubljanska kreditna banka
LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 2. se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Split, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Ptuj, Brežice.

Prodaja srečke razredne loterije.

Hedžet & Koritnik - Ljubljana

Frančiškanska ulica 4

MANUFAKTURNA
blagovnica na debelo